

Een springlevend beroep

Theo Roes

De Nederlandse Vereniging van Maatschappelijk Werkers (NVMW) bestaat 60 jaar. In de afgelopen decennia heeft de NVMW de beroepsontwikkeling gestimuleerd en de belangen van de beroeps groep behartigd in uiteenlopende omstandigheden.

De opbouwperiode na de Tweede Wereldoorlog werd in eerste instantie gekenmerkt door een paternalistische armenzorg en de bestrijding van de zogenaamde onmaatschappelijkheid, maar al spoedig kwam het moderne maatschappelijk werk tot ontwikkeling, overwegend binnen verzuilde kaders. De oprichting van het Ministerie van Maatschappelijk Werk werd in kringen van het verzuilde particulier initiatief niet bepaald verwelkomd, maar gaf steun aan de pioniers die het caritatieve werk her vormden en het methodisch werken introduceerden. Er was een katholieke bond (Dr. Ariëns) en een algemene beroepsvereniging (Nederlandse bond voor maatschappelijk werkers) die beide deze professionele aanpak propageerden.

De brede Nederlandse verzorgingsstaat kreeg in de jaren zestig en zeventig definitief zijn beslag, maar tegelijkertijd stonden deze jaren in het teken van het kritische welzijnswerk dat meer aandacht vroeg voor de structurele oorzaken van sociale problemen. De Nederlandse organisatie van welzijnswerkers (now) was het organisatorische antwoord op de vraag naar meer samenwerking in het welzijnswerk. De now oversteeg de verzuiling en bracht de verschillende sociale beroepen bijeen.

De jaren tachtig en negentig kenmerkten zich door een grotere nadruk op de eigen verantwoordelijkheid. De verzorgingsstaat begon te schuiven in de richting van de 'zorgzame samenleving' en daarbij paste een individualiserende en ook een meer zakelijke benadering van sociale vraagstukken. Het maatschappelijk werk ontwikkelde zich tot een vorm van semizakelijke,

therapeutische dienstverlening, gericht op ondersteuning van cliënten in allerlei contexten. De beroepsgroep koos (weer) voor een herkenbare eigen vereniging, de huidige NVMW, om de professionalisering en de maatschappelijke erkenning van het beroep te bevorderen en een stevige positie op de 'markt' te verwerven.

In het laatste decennium leiden al langer lopende processen als (economische) globalisering en internationale migratie tot maatschappelijke onzekerheid en maatschappelijke tegenstellingen. Positief is dat er sinds enige tijd weer meer (financiële en beleidsmatige) ruimte is voor vernieuwing van het sociale beleid. Centrale thema's zijn onder meer participatie en sociale cohesie, opvoeding, diversiteit en (on)veiligheid. Het maatschappelijk werk heeft de opdracht om de 'eigen kracht' van burgers te mobiliseren en de zelfredzaamheid te bevorderen. Outreachende en niet-vrijwillige vormen van hulpverlening (met paternalistische trekjes) worden ingezet om moeilijke groepen te bereiken. De NVMW heeft op deze ontwikkeling ingespeeld door het activiteiten aanbod af te stemmen op de veranderende hulpvragen en een nieuw beroepsprofiel op te stellen. Dat beroepsprofiel structureert de beroepsontwikkeling en laat de buitenwereld zien wat men van het maatschappelijk werk mag verwachten.

Deze wel zeer grove schets van de 60-jarige geschiedenis van de vereniging laat zien hoe de beroepsgroep steeds zoekt naar inhoudelijke vernieuwing en aanpassing van zijn organisatie. De jubileumconferentie op woensdag 14 november zal de veelzijdigheid van het beroep en de voortdurende vernieuwing van het werk illustreren. Lezingen, ateliers en een markt zullen een beeld geven van de goede praktijken die maatschappelijk werkers op de werkvloer hebben ontwikkeld en uitgevoerd. De conferentie straalt uit dat de beroepsgroep

van maatschappelijk werkers steeds weer weet in te spelen op actuele maatschappelijke vragen. Maatschappelijk werker is een springlevend beroep. De personeelsadvertenties in de dagbladen en ook de grote toe loop op de opleiding maatschappelijk werk en dienstverlening illustreren deze positieve ontwikkeling. Er is veel werk

aan de winkel voor de vereniging, maar ook voor de andere partijen. De vereniging ziet de kwaliteit van de beroepsuitoefening namelijk als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van beroepsbeoefenaren, instellingen en overheden.